

OBSAH

Úvod	5
VODA JAKO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	9
Hustota a viskozita vody	9
Poměry záření ve vodě	10
Teplota vody	14
Teplotní poměry v jezerech a jiných nádržích	16
Plyny rozpustěné ve vodě	18
Kyslík	18
Odběr vzorků vody pro stanovení obsahu kyslíku	20
Kvantitativní stanovení kyslíku rozpustěného ve vodě	24
Rozdělení kyslíku rozpustěného ve vodě velkých jezer	26
Kysličník uhličitý, kyselina uhličitá, uhličitany a koncentrace vodíkových iontů	29
Stanovení volné kyseliny uhličité	31
Koncentrace vodíkových iontů	31
Příprava roztoků indikátorů	32
Přípravy standardních barevných roztoků	33
Stanovení hydrouhličitano vápenatého (alkality)	36
Ostatní látky rozpustěné ve vodě	38
Důkaz přítomnosti sirovodíku	39
Náměty pro hydrografický průzkum jezera nebo jiné vodní nádrže	41
Geografická poloha a morfologické vlastnosti nádrže	41
Zjištění charakteristiky vodní nádrže	44
SPOLEČENSTVA STOJATÝCH VOD	47
Cenózy pelagiálu	50
Výzkum planktonu	50
Vlastní zhotovení planktonky	52
Lov a počítání planktonu	54
Zpracování úlovku	55
Mikroskopování planktonních vzorků	56
Technika mikroskopického měření	58
Fytoplankton	59
Pohyblivé formy	59
Klíč k určení bezjaderných a řas	60
Systematické a biologické poznámky k bezjaderným a řasám	73
Baktérie — <i>Bacteriophyta</i>	73
Kultivace bakterií na želatinových a agarových půdách	73
Sinice — <i>Cyanophyta</i>	76

Sinivkovité — <i>Chroococcales</i>	77
Nostokotvaré — <i>Hormogonales</i>	78
Rozsivky — <i>Bacillariophyceae</i>	80
Rozsivky soustředné — <i>Centrales</i>	81
Rozsivky zpeřené — <i>Pennales</i>	83
Zelené řasy — <i>Chlorophyta</i>	84
Spájkivé řasy — <i>Conjugatophyceae</i>	84
Zelené řasy v užším slova smyslu — <i>Chlorophyceae</i>	85
Biřkovci — <i>Flagellata</i>	89
Zlativky — <i>Chrysophyceae</i>	89
Obrněnky — <i>Dinophyceae</i>	90
Zelení biřkovci — <i>Volvocales</i>	91
Krásnoočka — <i>Euglenales</i>	92
Skrytěnky — <i>Cryptomonadales</i>	94
Problémy studia fytoplanktonu	94
Vertikální rozdělení organismů fytoplanktonu v jezerech a jiných velkých nádržích	96
Kvantitativní stanovení fytoplanktonu	97
Výsledky výzkumu	99
Roční průběh rozvoje fytoplanktonu	103
Náměty pro žákovská cvičení při výzkumu planktonu	104
Zooplankton	107
Perloočky (<i>Cladocera</i>)	108
Klíč k určení podřádů, nadčeledí a čeledí perlooček	109
Klíč k určení druhů čeledi stejnonožkovitých (<i>Sididae</i>)	111
Klíč k určení rodů čeledi hrotnatkovitých (<i>Daphnidae</i>)	112
Klíč druhů rodu hrotnatka — <i>Daphnia</i>	113
Klíč druhů rodu břichatka — <i>Ceriodaphnia</i>	115
Klíč druhů rodu kaluženka — <i>Moina</i>	117
Klíč druhů čeledi nosatíčkovitých — <i>Bosminidae</i>	118
Poznámky k biologii a systematice perlooček — <i>Cladocera</i>	119
Životní prostředí	119
Výživa perlooček	119
Rozmnožování perlooček	122
Vlastní pozorování způsobů rozmnožování perlooček — <i>Cladocera</i>	124
Chovy perlooček	124
Další pokusy a pozorování	127
Systematika, lokální a temporální variety, doplňky k „problému vznášení“	127
Klanonožci — <i>Copepoda</i>	133
Klíč k určení čeledí klanonožců — <i>Copepoda</i>	137
Klíč k určení druhů čeledí vznášivkovitých — <i>Diaptomidae</i> a skákavkovitých — <i>Temoridae</i>	139
Klíč k určení zástupců čeledi buchankovitých — <i>Cyclopidae</i>	143
Určování nejdůležitějších planktonních druhů buchank lupou bez předběžné preparace	150
Některé zvláštnosti biologie klanonožců — <i>Copepoda</i>	151
Pohyb klanonožců	153
Výživa klanonožců	153
Rozmnožování a vývoj	153
Cizopasní klanonožci	155
Kapřivci — <i>Branchiura</i>	155

Vířníci — <i>Rotatoria</i>	156
Velikost, pohyb a stavba těla	156
Mozková uzlina a smyslové orgány	158
Pohlaví vířníků	159
Stabilita počtu buněk	159
Systematika vířníků	159
Klíč k určení planktonních vířníků	160
Rozmnožování a vývoj vířníků	170
Výživa a vyměšování	175
Ostatní planktoni	176
Prvoci (<i>Protozoa</i>)	176
Měkkýši (<i>Mollusca</i>)	180
Nekton	180
Cenózy bentálu	181
Metodika výzkumu bentálu	182
Technika odběru vzorků mikrobentosu	182
Zpracování vzorků mikrobentosu	185
Technika odběru vzorků makrobentosu	185
Kvalitativní sběr makrofauny dna	185
Způsoby odběrů kvantitativních vzorků bentosu	187
Odběr a zpracování kvantitativních bentických vzorků	192
Propírání vzorků	193
Fixace a probírání materiálu	193
Vyhodnocení vzorků	194
Litorál	194
Litorální cenózy rostlin	195
Cenózy příbojové zóny břehů	198
Profundál	202
Klasifikace jezer podle fauny dna	203
Struktura fauny dna různých vod	203
Larvy čeledi koretovitých — <i>Chaoboridae</i>	204
Larvy čeledi komárovitých — <i>Culicidae</i>	207
Klíč k určení rodové příslušnosti larev čeledi <i>Culicidae</i>	208
Larvy čeledi pakomárcovitých — <i>Ceratopogonidae</i>	210
Larvy čeledi pakomárovitých — <i>Chironomidae</i>	212
Nejdůležitější morfologické znaky	212
Výživa larev pakomárů	214
Ekologická valence larev	215
Klíč k určení larev podčeledí a důležitějších rodů čeledi pakomárovitých <i>Chironomidae</i>	217
Máloštětinatci — <i>Oligochaeta</i>	238
Námět studijního úkolu výzkumu bentálu	239
Některé příčiny kolísání rozvoje fauny dna vod	240
Rybníky a tůně	241
Výzkum rybníků	244
Rybářství	245
Rybníční hospodářství	246
Některé aspekty rybářství na volných vodách	250
Ochrana vod	252
Vysvětlivky	257
Přehled pokusů a pracovních námětů	262
Seznam použité literatury	263